

Оюу Толгой ХХК

Эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчин,
аюулгүй байдал, орон нутаг

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-ПЛН-0001-М	Хувилбар: 2.0

ГАРЧИГ

1	ТАНИЛЦУУЛГА	4
1.1	Зорилго.....	4
1.2	Хэрэглээ.....	4
1.3	Эхлэх огноо.....	4
1.4	Эрх мэдэл болон удирдлага.....	4
2	ХАМРАХ ХҮРЭЭ	5
2.1	Удирдлагын төлөвлөгөөний хамрах хүрээ.....	5
2.2	Бусад удирдлагын төлөвлөгөөтэй давхцах нь.....	5
3	АЛБАН ТУШААЛТАН, ТҮҮНИЙ ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГА	6
3.1	Удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх гол албан тушаалтан, түүний үүрэг хариуцлага.....	6
3.2	Гол уялдаа холбоо.....	7
4	ТӨСЛИЙН СТАНДАРТУУД	8
4.1	Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомж, үндэсний стандартууд:.....	8
4.2	БОНБНУ-ний шаардлага.....	9
4.3	МУ-ын Засгийн газар болон төрийн байгууллагуудын бусад үүрэг даалгавар болон шаардлагууд.....	9
4.4	Олон улсын холбогдох стандарт, удирдамж.....	10
	<i>Орчны агаарын чанарын стандарт</i>	10
	<i>Агаарын хийн хаягдлын хүлцэх хэмжээ</i>	10
4.5	Рио Тинто компанийн холбогдох стандарт, удирдамж.....	11
4.6	Төслийн холбогдох стандартуудын тойм.....	11
5	УДИРДЛАГЫН ХЯНАЛТ	17
5.1	Агаарын хийн хаягдлын талаар баримтлах ерөнхий арга барил.....	17
5.2	Хэрэгжилт.....	17
6	ХЭРЭГЖИЛТИЙН ХУВААРЬ	23
6.1	Удирдлагын төлөвлөгөөний хяналт ба шинэчлэлт.....	23
7	ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ	23
7.1	Хяналт шинжилгээ хийх шаардлага.....	23
7.2	Гүйцэтгэлийн гол үзүүлэлтүүд.....	23
7.3	Мониторингийн гол хэмжилтүүд.....	24
8	СУРГАЛТ	26
8.1	Ерөнхий тойм.....	26
8.2	Танилцуулах сургалт.....	26

**Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын
төлөвлөгөө**Хүчин төгөлдөр болох огноо:
2013.09.01Баримт бичгийн дугаар:
ОТ-10-Е12-ПЛН-0001-МХувилбар:
2.0

8.3	Ажлын байранд хамаарах сургалт.....	26
8.4	Сургалтын бусад шаардлага.....	26
9	АУДИТ, ТАЙЛАГНАЛ.....	26
9.1	Дотоод аудит.....	26
9.2	Гадаад аудит.....	27
9.3	Гүйцэтгэлийн тайлан.....	27
10	БАРИМТ БИЧГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ	27

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

1 ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Зорилго

Энэ удирдлагын төлөвлөгөөний зорилго нь:

- удирдлагын төлөвлөгөөний хамрах хүрээг тодорхойлж, удирдлагын холбогдох нэгжүүдийн уялдаа холбоог харуулах;
- ажлын байрны үүрэг хариуцлагыг тодорхойлох;
- энэ удирдлагын төлөвлөгөөнд хамаарах төслийн холбогдох стандартууд, удирдамжуудыг тоймлон гаргах;
- энэ удирдлагын төлөвлөгөөнд хамаарах төслийн үүрэг даалгавар, үйл ажиллагааны журам, удирдамжийг тодорхойлж, энэ төлөвлөгөөнд тусгагдсан Оюу толгой (ОТ) компанийн Байгаль орчны бодлогын шаардлагуудыг тодруулах;
- Гүйцэтгэлийн Гол Үзүүлэлт (ГҮҮ)-ийг багтаасан мониторингийн болон тайлагналтын журмыг тодорхойлох;
- Сургалтын хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох ба
- Агаарт ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын энэхүү төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай буюу холбогдолтой нэмэлт материалын лавлагаа, системийн болон үйл ажиллагааны журмууд болон бусад хэрэгцээт мэдээллийг тодорхойлох зэрэг болно.

1.2 Хэрэглээ

Энэхүү удирдлагын төлөвлөгөөнд дурдсан шаардлагыг Оюутолгойн бүх үйл ажиллагаанд, тэр дундаа гэрээт ажилтнуудын үйл ажиллагаанд мөрдөнө.

Тус удирдлагын төлөвлөгөөг Рио Тинтогийн 2014 оны 6-р сард гаргасан Агаарын чанарыг хамгаалах стандартад үндэслэн гаргасан

Оюутолгой компанийн Эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчин, аюулгүй байдал, орон нутаг (ЭМААБОАБОН)-ийн Ерөнхий менежер тус удирдлагын төлөвлөгөөг эзэмшинэ .

1.3 Эхлэх огноо

Тус удирдлагын төлөвлөгөөг 2013 оны 9 дүгээр сарын 1-нээс хүчин төгөлдөр болно.

1.4 Эрх мэдэл болон удирдлага

Оюутолгой компанийн Гүйцэтгэх хороо тус удирдлагын төлөвлөгөөг 2013 оны 9 дүгээр сарын 1-ний өдөр баталсан. Төслийн бүтэц, дүрэм журамд орсон өөрчлөлтийг тусгахаар илүү ойр ойрхон давтамжтайгаар хянан шинэчлэх шаардлагатай болоогүй л бол тус Удирдлагын төлөвлөгөөг хоёр жил тутам хянаж, төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлт, шинээр мэдээлэл оруулах шаардлагатай эсэхийг тодорхойлно. Энэхүү Удирдлагын төлөвлөгөөнд өөрчлөлт оруулах аливаа хүсэлтийг Өөрчлөлтийн Удирдлагын журамд заасны дагуу хянуулж, батлуулна.

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-ПЛН-0001-М	Хувилбар: 2.0

2 ХАМРАХ ХҮРЭЭ

2.1 Удирдлагын төлөвлөгөөний хамрах хүрээ

Энэ удирдлагын төлөвлөгөө нь Оюутолгой компанийн агаар мандалд хийн хаягдал үүсгэх боломжтой үйл ажиллагаануудад хамааралтай. Агаарт ялгарах зарим хийн хаягдал нь иргэдийн эрүүл мэндэд нөлөөлөх, агаарын бохирдол үүсгэх буюу тоос, эвгүй үнэр үүсгэснээр иргэдийн амьдрах орчны ая тухыг алдагдуулдаг. Зарим төрлийн хийн хаягдал, ялангуяа чулуун нүүрсний шаталтаас үүсэх хийнүүд нь уур амьсгалын өөрчлөлтийг нэмэгдүүлэх нөлөөлөл үзүүлж болно. (ө.х. “хүлэмжийн хий”)

Агаарын чанарт нөлөөлж болзошгүй Оюутолгой үйл ажиллагаанаас ялгарах гол хийн хаягдалд:

- Тоосны ялгарал, түүний хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөлөл, мөн тоос ихэссэнээр хүн, биологийн олон янз байдал, экосистемийн ая тухтай байдлыг алдагдуулах;
- Хүхрийн давхар исэл (SO_2), азотын ислүүд (NO_x), нүүрстөрөгчийн исэл (CO) зэрэг агаар бохирдуулагч хийнүүд, эдгээр бодисын хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөлөл ба
- Хүлэмжийн хий (голдуу нүүрсхүчлийн хий CO_2) орно.

Энэ удирдлагын төлөвлөгөө нь Оюутолгой компани болон бусад гэрээт гүйцэтгэгч компаниудын уурхайн лицензит талбайн гадна болон дотор гүйцэтгэх бүх үйл ажиллагаанд хамааралтай.

2.2 Бусад удирдлагын төлөвлөгөөтэй давхцах нь

Энэ удирдлагын төлөвлөгөө нь Оюутолгойн Байгаль орчин, Нийгмийн Удирдлагын Төлөвлөгөө (БОНМТ)-ний ерөнхий бүтцэд тодорхойлогдсон төслийн Ашиглалтын шатны удирдлагын багц төлөвлөгөөний нэг хэсэг юм. (ОТ-10-ПЛН-0003).

Энэ удирдлагын төлөвлөгөө нь агаарын хийн хаягдал ялгарахтай холбогдолтой дараах удирдлагын төлөвлөгөөнүүдтэй давхцах буюу харилцан холбоотой байдлаар боловсруулагдсан. Үүнд;

- Орон нутгийн иргэдийн эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлын удирдлагын төлөвлөгөө (RD-10-ПЛН-0001), ялангуяа орон нутгийн иргэдэд тоосжилтоос үзүүлэх нөлөөлөлтэй холбоотой.
- Тээврийн удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-С3-ПЛН-0001), ялангуяа уурхайн лицензит талбайн гадна болон дотор зорчих тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөр үүсэх тоосжилтыг хянахтай холбоотой.
- Газар хөндөлтийн хяналт, нөхөн сэргээлтийн удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-Е14-ПЛН-0001-Е), ялангуяа газар хөндөх үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй тоосонд өртөж болзошгүй гэж тодорхойлогдсон хүлээн авагчдад үзүүлэх тоосны сөрөг үр дагавараас сэргийлэх эсвэл бууруулахтай холбоотой.
- Гэрээт байгууллагуудын удирдлагын тогтолцоо (ОТ-07-ПЛН-0001-Е), гэрээтүүдийн энэхүү бичиг баримтын хэрэгжүүлэлттэй холбоотой;
- Биологийн олон янз байдлын удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-Е14-ПЛН-0003), төслийн талбайн гадна болон дотор талд тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөс үүссэн тоостой холбоотой;
- Эрдэс хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-Е13-ПЛН-0001-Е), төслийн стандартуудыг хангахтай холбоотой;

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

- Байгаль орчин, нийгмийн удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-PLN-0003), агаарт ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө нь байгаль орчин нийгмийн удирдлагын төлөвлөгөөн нэг болохтой холбоотой;
- Аюултай хог хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-Е15-PLN-0001-Е), хүлэмжийн хийн бүртгэлийн хог хаягдлын бүртгэлтэй холбоотой;
- Бэлчээрийн менежмент ба малчдын амьжиггаанд дэмжлэг үзүүлэх удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-PLN-0013-Е), бэлчээрт үзүүлэх тоосны нөлөөлөлтэй холбоотой.

3 АЛБАН ТУШААЛТАН, ТҮҮНИЙ ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГА

3.1 Удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх гол албан тушаалтан, түүний үүрэг хариуцлага

Энэ төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх гол албан тушаалтнууд болон тэдний үүрэг хариуцлагыг доорх байдлаар тоймлон харуулав.

Хүснэгт 1: Гол хариуцагчид, тэдгээрийн үүрэг хариуцлага

Албан тушаал	Үүрэг хариуцлага
ЭМААБОАБОН хариуцсан ерөнхий менежер	<ul style="list-style-type: none"> • Агаарын чанарын мониторинг хийх, нөлөөллийг бууруулах, судалгаа шинжилгээ хийхэд хүн, тоног төхөөрөмжийн хангалттай хөрөнгө нөөц бүрдүүлэх. • Энэ төлөвлөгөөг гардан хариуцаж ерөнхийд нь хэрэгжүүлэх, мөн гол гэрээт компаниуд энэ төлөвлөгөөний холбогдох хэсгийг хэрэгжүүлж байгаа эсэхэд хяналт тавих үүрэгтэй.
Байгаль орчин, биологийн олон янз байдлын асуудал хариуцсан менежер	<ul style="list-style-type: none"> • Жил бүрийн Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, мониторингийн хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжилтийг ерөнхийлөн хариуцах. • Агаарын чанар, ололт амжилт зэрэг тухайн жилийн байгаль орчны гүйцэтгэлийг харуулсан байгаль орчны жил тутмын тайланг боловсруулах. • Байгаль орчны хэлтсийн багуудыг шаардлагатай боловсон хүчнээр хангагдсан эсэхийг хариуцах, багуудад дэмжлэг үзүүлэх.
ЭМААБООН-ийн хууль эрхзүйн хэрэгжилтийн баг	<ul style="list-style-type: none"> • Агаар хамгаалах талаарх үндэсний хууль тогтоомжид орсон өөрчлөлтийг хянах, мэдээлэх
Байгаль орчны мэргэжилтэн	<ul style="list-style-type: none"> • Жил бүрийн Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн Агаарын чанарын хяналтын хэсгийг боловсруулж хэрэгжүүлж байгаа эсэхийг хянах, орчны агаарын чанарын үзүүлэлт стандарт хэмжээнээс хэтэрсэн үед холбогдох гүйцэтгэгч, үйл ажиллагааны удирдлагад мэдээлэх. • Судалгаа, хяналт шинжилгээ, нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний гүйцэтгэлийг Байгаль орчин ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын яаманд тайлагнах, Байгаль орчны жилийн тайланд агаарын чанартай холбоотой хэсгийг боловсруулах. • Тус удирдлагын төлөвлөгөөны АГҮ-ийг тогтмол бүртгэж, орсон өөрчлөлт,

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

	<ul style="list-style-type: none"> • шинэчлэлтийг холбогдох оролцогч талуудад тараах • Агаарын чанартай холбоотой сэдэв, асуудлаар сумдын төлөөлөгч, малчидтай тогтмол хийх уулзалтанд оролцох.
Эрүүл мэндийн хэлтэс	<ul style="list-style-type: none"> • Үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй хорт утааны улмаас үүсэх эрүүл мэндийн аюул эрсдэлийг тодорхойлох эрсдэлийн бүртгэлийг боловсруулж, хөтлөх
Нийгмийн хариуцлагын баг	<ul style="list-style-type: none"> • Зохио байдлаар хянан зохицуулах зорилгоор агаарын чанартай холбоотой гомдол саналыг хянах, мэдээлэх
Ашиглалт болон хангамжийн хэлтсийн менежерүүд, гол гэрээт компаниуд	<ul style="list-style-type: none"> • Холбогдох үйл ажиллагааг энэ удирдлагын төлөвлөгөө, холбогдох журам болон эрсдэлийн үнэлгээний тайлангийн дагуу хэрэгжүүлэх. • Төслийн агаарын чанарын стандартыг мөрдөж байгааг харуулах үүднээс шинэ тоног төхөөрөмж худалдаж авах, хянах техник технологийг ашиглахад мөрдөх худалдан авах ажиллагааны зохио үзүүлэлтүүдийг боловсруулах. Үйлдвэр, тоног төхөөрөмжийн үзүүлэлтийг Хийн ялгарлыг хянах үзүүлэлтийн дагуу боловсруулж, хэрэгжүүлэх • Осол зөрчлийн хяналт шалгалт явуулж, тайлагнах • Хэлтсийн ажилтнуудад агаарын чанарын удирдлагын арга ажиллагааг бүрэн эзэмшүүлэх. • Осол зөрчлийг магадлан шинжилж мэдээлэх. • Байгаль орчны мэдэгдэл, орчны агаарын чанарын тайланийн мөрөөр шаардлагатай засаж залруулах арга хэмжээг авах. • Рио тинтогийн ЭМААБООН-ийн хэлтэст сар бүр хүргүүлэх тайланд орох ОТ-н хүлэмжийн хий ялгарлын үзүүлэлтийг гаргаж өгөх
Ажлын байрны ахлах ажилтан/ахлах мэргэжилтэн	<ul style="list-style-type: none"> • Энэ удирдлагын төлөвлөгөө, холбогдох журмуудын шаардлагуудыг үйл ажиллагаандаа нийцүүлэн хэрэгжүүлж, энэ талаар ажлын байрны тогтмол үзлэг шалгалтыг хийх. • Орчны агаарын чанарын эрсдэл, тус удирдлагын төлөвлөгөөний үүрэг амлалт, шаардлагад нийцэхгүй байгаа зүйл, болон осол зөрчил зэрэг бүх аюулыг мэдээлэх.
Бүх ажилчид, гэрээт ажилчид	<ul style="list-style-type: none"> • Шаардлагагүй тоосжилт болон хийн хаягдал үүсгэж буй аливаа үйл ажиллагааг мэдээлэх. • Шаардлагагүй тоосжилт болон хийн хаягдал үүсгэж буй аливаа үйл ажиллагааг явуулахаас зайлсхийх.

3.2 Гол уялдаа холбоо

Энэ удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх гол нэгжүүдэд (өөрөөр хэлбэл энэ удирдлагын төлөвлөгөөний бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг хэрэгжүүлэгчдэд) дараах хэлтсүүд орж байна.

- Дэд бүтцийн хэлтэс, ялангуяа замын дэд бүтцээс үүсэх тоосжилт, дизель цахилгаан үүсгүүр, нүүрсэн галлагаат уурын зуух, төвийн халаалттай станц, хог хаягдлын удирдлагын төвөөс агаарт ялгарах хийн хаягдалд хяналт тавихтай холбоотойгоор.
- Ил уурхайн хэлтэс, ялангуяа ил уурхай, хаягдал чулуулгийн овоолго, хүдрийн овоолго, хөрс хуулах, болон тэсэлгээнээс үүсэх тоосжилтыг хянахтай холбоотойгоор;
- ХХБ, анхдагч бутлуур, Том хүдрийн агуулахаас ялгарах тоосжилтийг хянахтай холбоотойгоор Баяжуулахын хэлтэс болон Хаягдлын удирдлагын баг;

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө

Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0
---	--	------------------

- Хангамжийн хэлтэс (ашиглалтын болон гүний уурхай хамтдаа), ялангуяа худалдан авч буй үйлдвэр, тоног төхөөрөмжийн ялгаруулах хийн хаягдлын үзүүлэлтүүд, ялгаруулалтын хязгаартай холбоотойгоор;
- Тээврийн хэлтэс (ашиглалтын болон гүний уурхай хамтдаа), ялангуяа дотогшоо болон гадагшаа чиглэсэн материал тээвэрлэлтээс үүдэлтэй үүсэх ялгаруулалтыг бууруулахтай холбоотойгоор;
- Барилгын хэлтсүүд (Барилга инженерийн болон гүний уурхай хамтдаа), ялангуяа барилгын үйл ажиллагаанаас үүссэн бохирдлыг бууруулахтай холбоотой.

4 ТӨСЛИЙН СТАНДАРТУУД

Төслийн бүх үйл ажиллагаанд холбогдох стандартуудыг ("Төслийн стандартууд") баримтлах ёстой. Төслийн стандартуудад дараах стандартууд орж байна.

- Монгол улсын холбогдох үндэсний стандартууд;
- Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ (БОНБНУ)-ний шаардлага;
- Монгол улсын Засгийн газар, түүний хэрэгжүүлэгч агентлагуудын шаардлага болон үүрэг даалгаварууд;
- Зээлдүүлэгчийн холбогдох стандарт, удирдамж;
- Рио Тинто компанийн холбогдох стандартууд;
- Оюутолгой компанийн мөрдөх ёстой аж үйлдвэрийн салбарын бусад удирдамжууд.

4.1 Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомж, үндэсний стандартууд:**Агаарын тухай хууль (2012 оны 6-р сарын 23-нд хүчин төгөлдөр болсон)**

Энэ шинэчилсэн хуулиар эрүүл, аюулгүй орчин бүрдүүлж, одоо болон хойч үедээ байгаль орчны тэнцвэрийг хадгалан үлдээхийн тулд хүрээлэн буй орчны агаарыг хамгаалах, бохирдохоос урьдчилан сэргийлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулна. Тус хуулиар агаарын бохирдлын тодорхой суурин эх үүсвэр ашиглах зөвшөөрөл олгох систем бий болгож, бохирдлын тодорхой түвшинд төлбөр ногдуулдаг. Бохирдлын зөвшөөрлийг орон нутгийн засаг даргаас авах ёстой.

Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль (2010 оны 6-р сарын 24-нд хүчин төгөлдөр болж, 2012 оны 6-р сарын 23-нд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан)

Энэ хуулиар агаарын бохирдлын төлбөр ногдуулж, төлөхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулдаг.

Олон улсын стандартын дагуу шинэ болон өргөтгөсөн бүх байгууламжид хүлэмжийн хийг бууруулах технологийг багтаасан хийн хаягдалд мониторинг, бохирдлыг бууруулах технологийг нэвтрүүлэх шаардлагатай. Тус хууль нь агаар мандалд ялгаруулах хийн хаягдлын төлбөрийн системийг мөн хуульчилсан.

Мөн энэ хууль агаар бохирдуулах хийн хаягдлын ялгаруулалтыг зохицуулдаг. Оюутолгой төслийн Хөрөнгө оруулалтын гэрээний татварыг тогтвортой байлгах тухай заалтын дагуу Оюутолгой төсөл агаар бохирдуулсны төлбөрөөс чөлөөлөгдөнө. Гэсэн ч энэ төлөвлөгөө нь агаарын бохирдлын стандартын хувьд энэ хуулийг удаан хугацаанд мөрдөхөд тус дөхөм болно.

Монгол улсын стандартууд

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-ПЛН-0001-М	Хувилбар: 2.0

Төслийн бүх үйл ажиллагаанд холбогдох стандартуудыг ("Төслийн стандартууд") баримтлах ёстой агаарын чанарыг хамгаалахтай холбоотой Монгол улсын байгаль орчны чанарын дараах стандартууд байдаг.

- MNS (ISO) 4226. 2000 Агаарын чанар - Ерөнхий ухагдахуун; Хэмжих нэгж:
- MNS 4585:2016. Монгол улсын Агаарын чанарын үндэсний стандарт – Агаарын чанарын үзүүлэлт.
- MNS 6298:2011 Шинэ дулааны станц, дулааны станцын яндангаар агаар мандалд хаях утааны найрлага дахь агаар бохирдуулах зарим бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих арга..
- MNS 5043.2016 4.2 мВт хүртэл чадалтай ус халаах зуух. Техникийн ерөнхий шаардлага

Монгол улсын Агаарын чанарын үндэсний стандарт (MNS 4585:2007) нь орон нутагт бус төв суурин газарт зориулсан стандарт юм. MNS 4585:2016-д хамрах хүрээг дараах байдлаар тодорхойлсон байдаг. Үүнд:

“Энэхүү стандартыг хот суурин, орон сууц, албан тасалгаа, үзвэр, нийтийн үйлчилгээний газар, иргэний барилга, байгууламжийн төлөвлөлт, ашиглалтын явц дахь гадаад болон дотоод орчны агаарын чанарыг танадах, үнэлэх, хянахад мөрдөнө”.

Үүнээс гадна Дулааны төв станцаас ялгарах бохирдуулагчдад хамараалтай MNS 6298:2011 стандартыг сонгосон.

Ханбумбат нисэх буудлын уурын зуухнаас ялгарах бохирдуулагчдад хамааралтай MNS 5043.2016 стандартыг сонгон авсан.

Энэ удирдлагын төлөвлөгөөг боловсруулах үед дээрх стандартыг хүчин төгөлдөр мөрдөх ёстой шаардлага гэж үзсэн бөгөөд энэ удирдлагын төлөвлөгөөнд хамааралтай байж болох хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй бусад хууль тогтоомжийн тоймыг Оюутолгой компаний байгаль орчны хууль тогтоомжийн бүртгэлээс үзнэ үү.

4.2 БОНБНУ-ний шаардлага

БОНБНУ-ний Байгаль хамгаалах төлөвлөгөө, орчны мониторингийн хөтөлбөрт тодорхойлогдсон агаарын хийн хаягдлын удирдлага, хяналт шалгалтын шаардлагуудыг тус удирдлагын төлөвлөгөөний дэд төлөвлөгөө болох Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөг жил бүр хянаж шинэчлэхэд тусгана.

4.3 МУ-ын Засгийн газар болон төрийн байгууллагуудын бусад үүрэг даалгавар болон шаардлагууд

Үл хамаарна.

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

4.4 Олон улсын холбогдох стандарт, удирдамж

Орчны агаарын чанарын стандарт

Олон улсын санхүүгийн корпораци (ОУСК), Европын сэргээн босголт хөгжлийн банк (ЕСБХБ)-ны дараах стандартуудыг Оюутолгой компани хэрэгжүүлэх болно.

- Байгаль орчин, нийгмийн тогтвортой байдлын талаарх ОУСК-ийн Гүйцэтгэлийн стандарт (2006 он) (ялангуяа ГС1: Нийгэм, байгаль орчны үнэлгээ, удирдлагын систем, ГС3 Бохирдлоос урьдчилан сэргийлж бууруулах)
- ОУСК-ийн Байгаль орчин, эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий удирдамж (2007 оны 4-р сар) Европын холбооны орчны агаарын чанарын стандарт нь энэхүү баримт бичигт олон улсын стандарт хэмээн орсон байдаг.
- ЕСБХБ-ны Гүйцэтгэлийн шаардлага (2008 он) (ялангуяа ГШ1: Байгаль орчин, нийгмийн үнэлгээ, удирдлага, ГШ3: Бохирдлоос сэргийлж бууруулах)
- Орчны агаарын чанар болон Европын агаар цэвэршүүлэх асуудлаар Европын Парламент ба Зөвлөлийн хамтран гаргасан 2008 оны 5 дугаар сарын 21 -ны өдрийн 2008/50/ЕС тоот агаарын чанарын шаардлага

ЕСБХБ-ийн Гүйцэтгэлийн стандартын 3 нь бохирдуулагч бодис ялгаруулахаас зайлсхийх, зайлхийх боломжгүй бол ялгаралтын эрчим, их хэмжээний урсгалыг бууруулах, хянахыг шаарддаг. ОУСК-ийн БОЭМАА-ны удирдамжинд (2007 он) тухайн улсад үндэсний стандарт байхгүй тохиолдолд (энэ тохиолдолд үндэсний стандарт байгаа хэдий ч хот суурин газарт зориулагдсан байна) олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн бусад стандартыг хэрэглэхийг зөвлөсөн байдаг. ЕХ-ны агаарын чанарын стандартыг¹ ОУСК-ийн БОЭМАА-ны ерөнхий удирдамжинд олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн стандарт хэмээн тодорхойлсон тул энэ төслийн мөрдөх стандартаар сонгосон. Мөн ЕСБХБ-ны Гүйцэтгэлийн шаардлага 3-ын дагуу төслүүд нь ЕХ-ны холбогдох байгаль орчны шаардлагуудыг хангахуйц байдлаар боловсруулагдсан байх ёстой.

Агаарын хийн хаягдлын хүлцэх хэмжээ

ОУСК нь Оюутолгой төслийн эрхэлдэг хийн бохирдлын эх үүсвэрт зориулсан ерөнхий болон салбарын удирдамжийг гаргасан. Тухайлбал:

- Дизель үүсгүүр гэх мэт түлш шатаадаг тоног төхөөрөмжинд хамаарах ОУСК-ийн БОЭМАА-ны Удирдамж (2007 он)
- Нүүрсээр ажилладаг төвийн халаалттай станц (ТХС), ирээдүйд баригдах цахилгаан станцтай холбоотой ОУСК-оос гаргасан Дулааны цахилгаан станцын БОЭМАА-ны Удирдамж (2008 он)
- Нүүрсээр ажилладаг дулааны цахилгаан станц болон ирээдүйд баригдах цахилгаан станцтай холбоотой ЕХ-ны 2010 оны 11 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 2010/75/ЕС тоот Үйлдвэрлэлийн хийн хаягдлын (бохирдлоос сэргийлэх болон хянах) Удирдамж.

¹ Европын Парламент ба 2008 оны 5 дугаар сарын 21 -ны өдөр байгуулагдсан Европын цэвэр агаар буюу агаарын чанарын Зөвлөлийн хамтран баталсан зөвлөмж 2008/50/ЕС-д заасан ЕХ-ны агаарын чанарын шаардлага

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-ПЛН-0001-М	Хувилбар: 2.0

Дээр дурьдсанчлан агаар бохирдуулагч бодисуудын харьцуулах төслийн стандартууд нь ОУСК-н БОЭМАА-н дулааны цахилгаан станцуудад зориулсан удирдамж болон Монгол улсын стандарт MNS 6298:2011 Шинэ дулааны станц, дулааны станцын яндангаар агаар мандалд хаях утааны найрлага дахь агаар бохирдуулах зарим бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих арга-д бичигдсэн аль өндөр шаардлагаар нь тодорхойлогдсон. Дор дурьдсан шалтгаанаар ЕХ-н 2010/75/ЕС тоот үйлдвэрлэлийн хийн хаягдлын бохирдлоос сэргийлэх болон хянах удирдамжаас татгалзсан.

- Төслийн стандарт нь ОУСК-н үнс/тоосны шаардлагад нийцсэн ба SO₂ болон NO_x –н шаардлага нь мэдэгдэхүйц маш бага байна.
- Төслийн стандарт нь Монгол улсын стандартад заасан NO_x –н шаардлага нь тус стандартын алслагдсан газар гэсэн тодорхойлолтонд багтаж байгаа бол SO₂ болон үнс/тоосны шаардлага нь мөн маш бага байна.
- Агаарын тархалтын загварчлалаар одоогийн ашиглаж байгаа 72МВт болон ирээдүйд өргөтгөх 130МВт зуухнаас үүсэх бохирдуулагчийн хүлээгдэж байгаа гадаргын төвшний концентраци нь ЕХ-ны 2008/50/ЕС удирдамжинд тодорхойлсон хүрээлэн буй орчны агаарын чанарын шаардлагын 1,4 хувиас бага байгаа нь тогтоогдсон.
- ЕХ-ны шаардлагуудад хүрэхийн тулд Дулааны төв станцын 130МВт болгон өргөтгөх ажил нь утааг хүхэргүйжүүлэх болон азотгүйжүүлэх технологиудыг нэвтрүүлэхийг шаардаж болно. Эдгээр технологиуд нь мөн одоогийн 72МВт-н станцад хэрэгжих шаардлагатай ч байж болно.
- Агаарын тархалтын загварчлалаар бохирдуулагчийн гадаргын төвшний концентраци нь холбогдох ЕХ-ны агаарын чанарын хязгаараас 1.4 хувиас бага, Монгол улсын агаарын чанарын стандартаас 2.5 хувиар бага байгаа нь тогтоогдсон тул утааг хүний эрүүл мэндтэй ямар нэгэн эерэг холбогдол бүхий сайжралтуудыг хүхэргүйжүүлэх болон азотгүйжүүлэх технологиуд нь гаргахгүй байж болно.
- Утааг хүхэргүйжүүлэх технологи нь хүлэмжийн хийг нэмэгдүүлэх, усны хэрэглээг нэмэгдүүлэхэд хүрч болох бөгөөд эдгээр байгаль орчны сөрөг үр дүнгүүд нь төслийн усыг ариглан хамгаалах болон хүлэмжийн хийг бууруулах байгаль орчны зорилтуудтай зөрчилдөх болно.
- Утааг азотгүйжүүлэх технологи нь хортой аммонийн хэрэглээг шаардаж болно. Энэ нь ЭМААБО-н удирдлагын алс хэтийн төлөвлөгөөнд үл нийцэж болно.
- Дулааны төв станцын 130МВт-н өргөтгөлд тоног төхөөрөмж нийлүүлэгчид нь тэдний хангаж буй багаж тоног төхөөрөмжүүдээ төслийн стандартад нийцэж буй гэж баталгаагаар хангах шаардлагатай.

4.5 Рио Тинто компанийн холбогдох стандарт, удирдамж

Эрдсийн бус хог хаягдлын удирдлагад хамаарах Рио Тинто компанийн гол стандарт бол *E12 Агаарын чанарыг хамгаалах стандарт (2014 оны 6-р сар)* юм.

Энэ төлөвлөгөөтэй холбоотой Рио Тинто компанийн баримт бичгүүдэд:

- ЭМААБОЧ-ын удирдлагын системийн стандарт (E1)
- Газар хөндөх, нөхөн сэргээхэд хяналт тавих стандарт (E14) орно.

4.6 Төслийн холбогдох стандартуудын тойм

Оюутолгой компани зээлдүүлэгчийн холбогдох стандарт, Рио Тинто компанийн холбогдох стандарт, үндэсний стандартуудаас хамгийн хатуу шаардлагатайг нь төслийн стандартаар сонгон мөрдөх болно.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Хийн хаягдлын хүлцэх хэмжээ

Монгол улсын хуулинд хийн хаягдлын хүлцэх хэмжээг тодорхолоогүй байдаг. Хийн хаягдлын төслийн стандартыг доор үзүүлэв. Хийн хаягдлын цэгэн үүсвэрийн төслийн стандартыг АЧХШТ-ний Хавсралт А-д үзүүлсэн.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Хүснэгт 2: Хөдөлгөөнгүй эх үүсвэрээс агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын төслийн стандарт

Эх үүсвэр	Бохирдол	Стандарт (мг/м ³)				Тайлбар
		Төслийн стандарт	MNS	ОУСК ⁵	ЕХ ⁶	
Диезель генератор	NO _x	1460 ¹ 1,850 ²	ҮХ	1460 ¹ 1,850 ²	ҮХ	Төслийн генераторууд нь 2мВт ба түүнээс бага хүчин чадалтай бөгөөд ОУСК-ын стандартын хязгаар нь (3-50MW) болохыг анхаарна уу. Диезель генераторууд нь эрчим хүчний яаралтай нэмэлт тоноглол бөгөөд жилд 500 цаг ажиллах хүчин чадалтайг анхаарна уу.
	Жижиг хэсэг (PM)	50 ³	ҮХ	50 ³		
	Шатахууны S агууламж (%)	Хамгийн бага боломжит утга	ҮХ	1.5%		
Дулааны цахилгаан станц ^{7, 8}	NO _x	300	450-1100	510	200-300	Монгол улсын стандартын хязгаар нь нүүрсэн дэх ууршигтай бодисын агууламж (NO _x) болон хот суурин/алслагдмал газрын тодорхойлолт (SO ₂ ба PM)-д суурилдаг. ОУСК-н үзүүлэлтүүд нь хаалттай агаарын урсгалд суурилдаг. ЕХ-ны үзүүлэлтүүд нь 50-100мВт (одоогийн) болон 100-300мВт (өргөтгөлийн дараах) хүлцэх хэмжээнүүдэд суурилсан. Үр дүнг 1013мбар, 273К, 6 хувь хүчилтөрөгч бүхий хуурай агаарын нөхцөлд гэж засна. NO _x нь NO ₂ -г илэрхийлнэ.
	SO ₂	400	400-600	900-1500	250-300	
	PM	50	50-200	50	25-30	

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Эх үүсвэр	Бохирдол	Стандарт (мг/м ³)				Тайлбар
		Төслийн стандарт	MNS	ОУСК ⁵	ЕХ ⁶	
Нүүрсээр ажилладаг уурын зуух ⁹	NO _x	450	450	650	400 ⁸	Орон нутгийн уурын зуухууд ашиглалтаас гарсан. Ханбумбат нисэх буудалд нэг уурын зуух ажиллаж байгаа бөгөөд энэ нь 0.5 мВт хүчин чадалтай. ОУСК-н хязгаар 3.5мВт ба ЕХ-ны хязгаар 50-100мВт болохыг анхаарна уу. .
	SO ₂	800	800	2000	850	
	PM	500	500	50 ⁴	100	

Тайлбар

¹ цооногийн хэмжээ, диаметр [мм] < 400

² цооногийн хэмжээ, диаметр [мм] > эсвэл = 400

³ хэрэв төслийн онцлогт тохируулж авч үзвэл 100 хүртэл

⁴ хэрэв байгаль орчны үнэлгээнд тохируулж авч үзвэл 150 хүртэл

⁵ ОУСК-аас генератор болон бойлуурын зөвшөөрөгдөх дулааны хэмжээ нь 3-50MW байна.

⁶ Хийн хаягдлын холбогдох монгол стандарт байхгүй

⁷ ЕХ-ны 2001/80/ЕС тоот Том Цахилгаан Станцын Удирдамж

⁸ ЕХ-ны 2010/75/EU тоот Үйлдвэрийн хийн хаягдлын Удирдамж

⁹ MNS 5043.2016 4.2 мВт хүртэл чадалтай ус халаах зуух. Техникийн ерөнхий шаардлага

Бохирдуулагч хийн хаягдал ялгаруулдаг төхөөрөмжүүдийн ялгаралалтын хүлцэх хэмжээ болон хууль тогтоомжийн дагуу хийгдэх хяналт шинжилгээний давтамжийг Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөнд тодорхойлсон ба дараахи хүснэгтээр үзүүлэв.

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Хүснэгт 3: Гол хийн хаягдлын эх үүсвэрүүд

Эх үүсвэр	Анхан шатны байдлаар авч үзэх хийн хаягдал
Яаралтай үед ашигладаг Дизель генераторууд	Азотын ислүүд (NO _x), хүхрийн давхар исэл (SO ₂), нүүрстөрөгчийн давхар исэл (CO ₂), бусад макро хэсэг (PM)
Хог хаягдлын удирдлагын төв	NO _x , SO ₂ , CO ₂ , макро хэсэг, кадми
Орон нутгийн нүүрсээр ажилладаг уурын зуухнууд	NO _x , SO ₂ , CO ₂ , макро хэсэг
Дулааны цахилгаан станц : Нүүрсэн галлагаатай циркуляцаар шингэрүүлдэг бойлуурууд (CFB)	NO _x , SO ₂ , CO ₂ , макро хэсэг
Уурхайн талбайн дотор болон гадна ашиглагдаж байгаа тээврийн хэрэгслүүд (дотогшоо болон гадагшаа тээврийг багтаасан)	NO _x , SO ₂ , CO ₂ , макро хэсэг (яндангаас нь ялгарах), тоосжилт (дугуйнаас үүсгэгдэх)
Тоосжилт үүсгэх ажилд: <ul style="list-style-type: none"> Хөрс хуулах ба ухах Ил уурхайн үйл ажиллагаа (тэсэлгээ, ухах, тээвэрлэх) Анхдагч бутлуурын үйл ажиллагаа Туузан дамжуулагчаар хүдэр зөөх, баяжуулах үйлдвэрийн хүдрийн агуулах Хаягдал чулуулгийн овоолго, хүдрийн овоолгын үйл ажиллагаа Хаягдал хадгалах байгууламжийн үйл ажиллагаа ба далангийн барилгын үйл ажиллагаа Замын засварын ажил, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн Дулааны төв станц/ Цахилгаан станцаас нүүрс, үнсний тээвэрлэлт Дулааны төв станц/Цахилгаан станцаас нүүрс, үнс ачих буулгах 	Тоос

Орчны агаарын чанарын стандарт

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Хүснэгт 4-т Монгол улсын болон ЕХ-ны стандартад үндэслэн боловсруулсан Оюу толгой төслийн орчны агаарын чанарын удирдамжийг харуулав.

Хүснэгт 4: ЕХ-ны стандартад үндэслэн боловсруулсан төслийн стандарт

Үзүүлэлт	Дундаж хугацаа	Төслийн стандарт (мкг/м ³)	Монгол улсын стандарт ⁽⁵⁾ (мкг/м ³)	ЕХ-ны стандарт ⁽³⁾ (мкг/м ³)	Жилд зөвшөөрөгдөх хэтрэлтийн тоо ⁽³⁾
Хүхрийн давхар исэл (SO ₂)	1 цаг	350	-	350	24
	24 цаг	50	50	125	3
Нүүрстөрөгчийн дан исэл (CO)	8 цаг	10,000	10,000	10,000	Y/X
Азотын давхар исэл (NO ₂)	1 цаг	200	-	200	18
	Annual	40	40	40	Y/X
Озон (O ₃)	8 цаг	100	100	120	25 ⁴
PM ₁₀ ¹	24 цаг	50	100	50	35
	жил	40	50	40	Y/X
PM _{2.5} ²	24 цаг	50	50	-	Y/X
	жил	25	25	25	Y/X
Хартугалга	24 цаг	1	1	-	Y/X
	жил	0.5	0.5	0.5	Y/X
Бензаперин	24 цаг	0.001	0.001	-	Y/X
	жил	0.001	-	0.001	

Тайлбар:

1. PM₁₀ - 10 микроноос бага диаметртэй жижиг хэсэг
2. PM_{2.5} – 2,5 микроноос бага диаметртэй жижиг хэсэг
3. ЕХ-ны Орчны агаарын чанарын 2008/50/ЕС тоот Удирдамжнаас авсан агаарын чанарын шаардлага
4. 3 жилээр дунджилсан хуанлийн жилд 25 өдөр
5. Монгол улсын агаарын чанарын стандарт MNS4585:2016
6. Жилд зөвшөөрөгдөх хэтрэлтийн тоо 105

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Өндөр эрсдэлтэй үйл ажиллагаа, түүний нөлөөлөлд өртөж болзошгүй хүн амыг хамарсан орчны агаарын чанарын хяналт шинжилгээний сүлжээг бий болгосон. Орчны тоосжилт болон хийн хаягдлын хяналт шинжилгээний цэгүүдийн байршлыг Хавсралт С-д (Хяналт шинжилгээний сүлжээний байршил байгаа Оюу толгой төслийн АЧХШТ)-нд харуулав. Хяналт шинжилгээгээр Оюу толгой төслийн АЧХШТ-нд тусгагдсан төслийн стандартын үзүүлэлтээс хэтэрсэн тохиолдлыг тодорхойлдог.

Хуулийн хэрэгжилтийн хэтийн төлөвийг харахад байгаль орчны стандартууд нь Оюу толгой уурхайн лицензийн талбайн хүрээнд хэрэгжинэ. Ажилчдын оршин суудаг байр нь ажлын байрнаас илүү төслийн байгаль орчны стандартын асуудал бөгөөд нөлөөллөөс зайлсхийх боломжгүй буюу уурхайн талбай дахь ажилчдын байр нь 24 цагийн турш нөлөөлөлд оршдог. Ажлын байрны нөлөөллийн хязгаар нь тухайн ажлын байрны байршлаас хамаарна.

5 УДИРДЛАГЫН ХЯНАЛТ

5.1 Агаарын хийн хаягдлын талаар баримтлах ерөнхий арга барил

Энэ удирдлагын төлөвлөгөө нь агаар бохирдуулагч хийн хаягдал, уурхайн үйл ажиллагаанаас үүсэх нөлөөллийг тодорхойлж, бууруулах ерөнхий зорилготой. Нөлөөллийн цар хүрээний дагуу үнэлж эрэмбэлэх, орчны агаарын чанарыг хамгаалах үр дүнтэй арга хэмжээг боловсруулж, зохистой хяналтыг хэрэгжүүлэх замаар энэ зорилгод хүрнэ.

Энэ удирдлагын төлөвлөгөөгөөр хайгуул, олборлолт, баяжуулалт, тээвэрлэлтийн явцад гарах хаягдал хийн ялгаралт болон бусад эх үүсвэрээс ялгарах хийн хаягдал зэргээс орчны агаарын чанарт үзүүлэх нөлөөллийг авч үздэг

Агаарт ялагарах хийн хаягдлын нөлөөлиөөс урьдчилан сэргийлэх болн бууруулахтай холбоотой хяналтыг хүснэгт 5-д үзүүлэв.

5.2 Хэрэгжилт

Агаарт ялгарах хийн хаягдлыг бууруулах арга хэмжээ нь *Хүснэгт 5*-т заагдсан удирдлагын гол хяналтын шаардлагуудыг тусган боловсруулагдах журмуудаар дамжуулагдан хэрэгжинэ. Рио Тинто компанийн бодлоготой нийцэмжтэй байдлыг хангахын тулд эдгээр журмууд нь Рио Тинто компанийн холбогдох стандартыг баримтлах болно.

Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний төлөвлөгөө нь тус удирдлагын журмын Гол удирдлагын хяналтуудыг хэрэгжүүлэхийг шаарддаг үйл ажиллагаануудыг системтэйгээр явуулахаар гүйцэтгэгдсэн үйл ажиллагаа болон зорилтуудыг нарийвчлан зааж өгдөг. Үүнээс гадна Хүлэмжийн хийн ялгаруулалтын бүртгэл нь тус дэд төлөвлөгөөнд багтдаг.

Агаарын хийн хаягдлын удирдлагын журмуудад удирдлагын гол хяналтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай үйл ажиллагаа буюу явцыг системтэй удирдан зохицуулах үйл ажиллагаа, даалгаварыг нарийвчлан тусгана.

Үүнд:

- Хог хаягдлын удирдлагын төвийн үйл ажиллагааны журам - (ОТ-10-Е7-PRC-0001);
- ОТ аялалын удирдлагын систем – уурхайн талбайгаас гадагш аялаж байгаа тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг хянах (ОТ-10-С3-PRC-0003);

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

- Газар хөндөх зөвшөөрөл олгох журам (ОТ-10-Е14-PRC-0003);
- Өнгөн хөрстэй ажиллах журам (ОТ-10-Е14-PRC-0001).

Шаардлагатай тохиолдолд дээрх журмуудаас гадна энэхүү Агаарын хийн хаягдлын Төлөвлөгөөнд нэмэлт мэдээлэл болох бусад журмуудыг боловсруулж болно.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Хүснэгт 5 Удирдлагын гол хяналтууд

Д/д	Хэрэглээ/ Үйл ажиллагаа	Хяналтын тодорхойлолт	Хариуцах тал	Баталгаажуулалт
AQ01	Орчны агаарын чанарын хяналт шинжилгээ	Суурь нөхцөлийг тогтоож, аюулын зэрэгт хүрэх нөхцлийг тогтоохын тулд агаарын чанар тодорхойлогчдод мониторинг хийх. Рио Тинто компанийн Агаарын чанарын хамгаалалтын стандартыг (E12) баримтлах Орчны агаарын чанарын хяналт шинжилгээний журмын хүрээнд орчны агаарын чанарын хяналт шалгалт хийнэ. Хяналт шинжилгээний үр дүнг, ялангуяа хэтэрсэн үзүүлэлтийг холбогдох удирдлагад мэдэгдэж, холбогдох удирдлага үл нийцлийг арилгах арга хэмжээг тодорхойлж, хэрэгжүүлнэ.	Байгаль орчны хэлтэс Ашиглалтын хэлтэс Дэд бүтцийн хэлтэс Тээврийн хэлтэс Гүний уурхайн төсөл	Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний тайлан
AQ02	Хийн хаягдлын бүртгэл	Томоохон эх үүсвэрүүдээс ялгаруулах хаягдал хийнүүд, тэдгээрийн шинж чанар, агаарт ялгарах арга замуудыг гол бус үйл ажиллагааны явцад ялгарах хаягдал хийг оролцуулан тодорхойлох. АЧХШТ-ний дагуу энэ бүртгэлийг бий болгож удирддаг.	Байгаль орчны хэлтэс Гол холбогдох талууд	Хийн хаягдлын бүртгэл
AQ03	Эрсдлийн бүртгэл	Ашиглалтын болон барилгын үйл ажиллагаанаас үүсэж болох агаарын чанарт аюултай нөхцлийг (орчны ая тухтай байдлыг алдагдуулах нөхцөл мөн орно) тодорхойлсон эрсдлийн бүртгэлийг хөтөлдөг. Баримтжуулсан эрсдлийн үнэлгээгээр тодорхойлсон эрсдлийн түвшинд үндэслэн хийн хаягдлын хяналт, бууруулах зорилтыг эрэмблэх. Эрсдлийн бүртгэлийн журмын дагуу Эрсдлийн бүртгэлийг бий болгож удирддаг. Мөн орон нутгийн иргэдийн эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлын удирдлагын төлөвлөгөө нь орон нутагт үүсч болох аюултай байдлыг (мөн ая тухтай байдал алдагдах нөхцөл) зохицуулах журмаар хангадаг.	Байгаль орчны хэлтэс Гол холбогдох талууд Эрүүл мэндийн хэлтэс	Эрсдлийн бүртгэл

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Д/д	Хэрэглээ/Үйл ажиллагаа	Хяналтын тодорхойлолт	Хариуцах тал	Баталгаажуулалт
AQ04	Хийн хаягдлын хяналт	Шинэ тоног төхөөрөмж худалдаж авахад худалдан авалтын зохих үзүүлэлтийг боловсруулж, төслийн агаарын чанарын стандартыг хангаж буйг харуулахын тулд хяналтын технологи ашиглах. Хийн хаягдлын хяналтын үзүүлэлтийн дагуу үйлдвэр, тоног төхөөрөмжийн үзүүлэлтийг боловсруулж хэрэгжүүлэх. Өөрчлөлтийн удирдлагын явцад агаарын эрсдэл, нөлөөллийг, тэр дундаа өөрчлөлтийг хэрэгжүүлэхийн өмнө нөлөөллөөс сэргийлэх, бууруулах боломжийг авч үзэж, баримтжуулах, Хөрөнгийн төслийн техникийн, санхүүгийн үнэлгээний хүрээнд агаарын эрсдэл, нөлөөллийг авч үзэж, баримтжуулах	Ашиглалтын хэлтэс Худалдан авалтын хэлтэс Гүний уурхайн төсөл Гүний уурхайн хангамжийн хэлтэс	Тоног төхөөрөмжийн үзүүлэлт Хангамжийн ажлын даалгавар Өөрчлөлтийн удирдлагын бүртгэл
AQ05	Тоосжилтын хяналт	Их хэмжээний тоос үүсгэх магадлалтай үйл ажиллагаа, газрууд , талбай (жишээ нь хөрсний овоолго), ачаалал ихтэй зам, ялангуяа нөлөөлөлд өртөмтгий газруудад зохих хяналтын арга хэмжээ авах. Тээврийн удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-С3-PLN-0001), Газар хөндөх, нөхөн сэргээлтийн удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-Е14-PLN-0001) -нд мөн уурхайн лицензит талбайн гадна замгүй газраар тээврийн хэрэгсэл зорчиход хяналт тавих журмыг тусган ажилладаг. Газар хөндөх үйл ажиллагаанаас үүсэх тоосжилтыг хянахын тулд одоогоор олгож буй Газар хөндөх зөвшөөрлийг ашиглана.	Дэд бүтцийн хэлтэс Ил уурхайн хэлтэс Баяжуулалтын хэлтэс Гүний уурхайн төсөл Байгаль орчны хэлтэс Тээврийн хэлтэс	GPS тээврийн хэрэгслийг хянах систем Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний тайлан Орон нутгийн иргэдийн гомдол Гэрээт байгууллагуудын сар бүрийн үнэлгээний бүртгэл

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Д/д	Хэрэглээ/ Үйл ажиллагаа	Хяналтын тодорхойлолт	Хариуцах тал	Баталгаажуулалт
AQ06	Байгууламжууд болон тээврийн хэрэгслээс агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлага	<p>Дараах байгууламжуудын ялгаруулах хийн хаягдлын хэмжээ, хүчин чадлын үзүүлэлтүүдийг техникийн баримт бичигт нь үндэслэн тогтооно.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Төвийн дулааны цахилгаан станц • Ханбумбат нисэх буудлын нүүрсэн галлагаатай уурын зуух <p>Дээрх байгууламжуудаас агаарт ялгаруулах хийн хаягдлын удирдлагыг АЧХШТ-ний дагуу явуулна (ОТ-10-Е12-PLN-0002).</p> <p>Бүх хөдөлгөөнт тоног төхөөрөмж болон тээврийн хэрэгслүүдийг Монгол улсын холбогдох стандартад нийцүүлэхийн тулд байнгын засвар үйлчилгээнд хамруулдаг. Бүх тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжүүд нь олон улсын үйлдвэрлэлийн сайн туршлагын хүрээнд ашиглагдаж, засвар үйлчилгээ хийгдэнэ.</p> <p>Тэмдэглэл: Онцгой байдлын үед ажиллах дизель цахилгаан станцыг тэр бүр ашигладаггүй тул ОТ дээрх байгууламжийн түлшний хэрэглээнээс үүсэх хийн хаягдлын хэмжээг тооцоолон, орчны агаарын чанарын хяналт шинжилгээний сүлжээгээр хянадаг.</p> <p>Байгууламжийг төвийн халаалтын системд холбосноор төслийн талбай дах нүүрсэн галлагаатай уурын зуухыг 2014 онд ашиглахаа больсон.</p>	<p>Дэд бүтцийн хэлтэс</p> <p>Байгаль орчны хэлтэс</p>	<p>Зураг төслийн баримт бичиг</p> <p>Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний тайлан</p> <p>Тоног төхөөрөмж болон тээврийн хэрэгслийн байнгын бүртгэл</p>
AQ07	Хүлэмжийн хийн ялгаруулалт	<p>Хүлэмжийн хийн ялгаруулалтын тооцооллыг төслийн бүх байгууламж, тоног төхөөрөмж, үйл ажиллагаанд хэрэгжүүлнэ. Хүлэмжийн хийн ялгаруулалтын бүртгэлийг жил бүр шинэчилдэг.</p> <p>Хүлэмжийн хийн бүртгэлийг АЧХШТ (ОТ-10-Е12-PLN-0002-Е)-ний хүрээнд хэрэгжүүлдэг.</p>	<p>Байгаль орчны хэлтэс</p>	<p>Хүлэмжийн хийн ялгаруулалтын бүртгэл</p>
AQ09	Шатахууны чанар	<p>Орон нутгийн түлш нийлүүлэгчдээс шууд, бага үнээр авах боломжтой хүхэрийн агууламж бага дизель түлшийг дизель цахилгаан үүсгүүрт ашиглана.</p>	<p>Хангамжийн хэлтэс</p>	<p>Шатахууны чанарын бүртгэл</p>

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

Д/д	Хэрэглээ/ Үйл ажиллагаа	Хяналтын тодорхойлолт	Хариуцах тал	Баталгаажуулалт
AQ09	Эрчим хүчний үр ашиг	Хүлэмжийн хийг бууруулах, эрчим хүчний үр ашгийг нэмэгдүүлэх боломжийг тодорхойлох, баримтжуулах, үнэлэх. Хүлэмжийн хийг бууруулах энергийн үр ашигтай байдлыг сайжруулах шаардлагатай газруудад хэрэгжинэ.	Дэд бүтцийн хэлтэс Хангамжийн хэлтэс Байгаль орчны хэлтэс	ЕЕО бүртгэл
AQ10	Ажлын байрны үзлэг шалгалт	Талбай хариуцсан ахлах ажилтан/ахлах мэргэжилтнүүд нь ажлын байр/талбайн өдөр тутмын үзлэг шалгалтыг хийж гүйцэтгэнэ.	Бүх ажлын байр	Өдөр тутмын ажлын байрны үзлэгийн хуудас
AQ11	Тухайн чиглэлийн мэргэжилтний үзлэг шалгалт	Байгаль орчны үзлэгийн хуудасны дагуу ЭМААБОАБОН хэлтсийн мэргэжилтнүүд тогтмол үзлэг шалгалтыг хийж гүйцэтгэнэ.	Бүх ажлын байр	Тухайн чиглэлийн мэргэжилтний үзлэг шалгалтын хуудас

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

6 ХЭРЭГЖИЛТИЙН ХУВААРЬ

6.1 Удирдлагын төлөвлөгөөний хяналт ба шинэчлэлт

Энэ удирдлагын төлөвлөгөөг хоёр жил тутамд, үйл ажиллагааны болон байгаль орчны нөхцөл байдлаас хамааран илүү ойр давтамжтайгаар хянаж шинэчилж байна.

Оюутолгой компанийн ЭМААБОБАОН-ны асуудал хариуцсан ерөнхий менежер энэ удирдлагын төлөвлөгөөг хянаж шинэчлэх үүрэгтэй.

Үйл ажиллагааны журмуудад өөрчлөлт оруулах шаардлагатай бол (Оюутолгой компанийн ЭМААБОАБОН-ны удирдлагын системийн Өөрчлөлтийн удирдлагын журамд тодорхойлогдсон) энэхүү удирдлагын төлөвлөгөөг мөн “шаардлагын дагуу” шинэчилж байна.

Удирдлагын төлөвлөгөөний шинэчлэгдсэн хувилбар нь төслийн бүх ажилчдын хэрэгцээнд зориулагдаж Оюу толгой портал сайт дээр тавигдаж байна.

7 ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ

7.1 Хяналт шинжилгээ хийх шаардлага

Төслийн стандартын шаардлагыг хангасан, ашиглалтын шатанд (*Төслийн стандартууд 4-р хэсгийг үзнэ үү*) хэрэгжих шаардлагатай мониторингийн арга хэмжээнүүдийг энэ хэсэгт үзүүлэв.

Мониторингээр төслийн стандартын шаардлагыг хангаагүй тохиолдол нь илэрвэл тухайн зөрчлийг магадлан шинжилж, засаж залруулах зохих арга хэмжээг тодорхойлно. (ОТ ЭМААБОАБОН-МС-14-р элемент. Зөрчил болон холбогдох арга хэмжээний удирдлага, үзнэ үү)

7.2 Гүйцэтгэлийн гол үзүүлэлтүүд

Оюутолгой компанийн хэрэглэдэг Тоосжилт, агаарын хийн хаягдлыг бууруулах ажлын гүйцэтгэлийг үнэлдэг Гүйцэтгэлийн гол үзүүлэлтүүд (ГҮҮ)-ийг Хүснэгт 6-д харуулав.

Хүснэгт 6: Гүйцэтгэлийн гол үзүүлэлтүүд

Д/д	Гүйцэтгэлийн гол үзүүлэлтүүд	Зорилт	Мониторингийн арга хэмжээ
AQ-KPI01	Үндэсний болон хууль эрхзүйн үл нийцэл	Зорилт: Нэг жилд 0	Агаарын чанартай холбоотой үндэсний болон хууль эрхзүйн нэг жилд бүртгэгдсэн үл нийцлийн тоо
AQ-KPI02	Агаарын чанарын стандартын зөрчил	Зорилт: Нэг жилд 0 Босго: Нөлөөллийг бууруулахаар зөвшөөрсөн тохиолдлын тоо - нэг жилд 105 (Хүснэгт 4-н 6-р мөрийг харна уу)	Байгаль, цаг агаарын нөхцлөөс шалтгаалахгүйгээр үүссэн төслийн агаарын чанарын стандартын зөрчлийн тоо
AQ-KPI03	Орон нутгийн иргэдийн гомдол	Агаарын чанартай холбоотой орон нутгийн иргэдийн гомдлын тоог тогтмол бууруулах	Агаарын чанартай холбоотой орон нутгийн иргэдийн нэг жилд гаргасан гомдлын тоо

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

7.3 Мониторингийн гол хэмжилтүүд

Төслийн стандартуудын (4.6-р хэсгийг үзнэ үү) хэрэгжилтийг ашиглалтын шатанд хянах мониторингийнарга хэмжээг *Хүснэгт 7*-д үзүүлэв. Мониторингээр төслийн стандартаас давсан зөрчил байгааг илрүүлбэл тэдгээрийг магадлан шинжилж, засаж залруулах арга хэмжээг тодорхойлно (дэлгэрэнгүй мэдээллийг БОНМТ-ний ерөнхий бүтцээс үзнэ үү).

БОНБНУ-ний холбогдох шаардлага болон 4.6-р хэсэгт тодорхойлсон төслийн стандартын шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг шалгахын тулд төсөл жил бүр Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө мониторингийнхөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлдэг.

Агаарт их хэмжээний хийн хаягдал ялгаруулах эх үүсвэрүүд болон тэдгээрийн дулааны чадлын үзүүлэлтүүдийн бүртгэлийг (Хийн хаягдлын данс бүртгэл) Оюутолгой компаний Байгаль орчны баг хийж гүйцэтгэнэ. Энэхүү бүртгэлийг хугацаандаа хэрэглэгдбэж байгаа эсэх эсвэл агаар бохирдуулах бодисын эх үүсвэрүүдэд мониторинг хийж, төслийн үйл ажиллагаанд мөрдөх стандартын хэрэгжилтийг шалгаж байхаар тогтмол хугацаанд шинэчилж байна.

Мониторингийн дэлгэрэнгүй шаардлагуудыг *Хүснэгт 7*-д нарийвчлан үзүүлэв. Мониторингийн гол үйл ажиллагаа нь дараах дөрвөн хэсэгт төвлөрнө.

- Тоосны агууламжийн хэмжилтийг нь хийсэн нүдэнд ажиглагдахуйц их хэмжээний тоосжилт;
- Орчны агаарын чанарын хяналт шинжилгээ;
- Тодорхой тоног төхөөрөмжөөс ялгарах хийн хаягдал (яндан).
- Тоосжилтонд мэдрэмтгий өртөгчдийн хяналт шинжилгээ.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-ПЛН-0001-М	Хувилбар: 2.0

Хүснэгт 7: Мониторингийн гол үзүүлэлтүүд

Д/д	Сэдэв/ Чиглэл	Үзүүлэлт	Арга зүй	Давтамж	Байршил	Тайлбар
АМ01	Цаг уурын нөхцөл	Температур Даралт Чийгшил Хур тунадас Салхины хурд, чиглэл, Ууршилт/нэрэлт	Цаг уурын судалгааны Кемпбелл станц Цаг уурын ажиглалтын Кестрэл зөөврийн станц Ууршуулалтын тосгуур	Тасралтгүй хэмжилт (Кемпбелл станцаар) Тогтсон хугацаанд (Кестрэл станц, ууршуулалтын тосгуур)	Оюутолгойн Цаг уурын станц (Кемпбелл станц, ууршуулалтын тосгуур) Төслийн талбайн гадна байрлах сонгосон талбай (Кестрэл станц)	Байршлын тухай дэлгэрэнгүй мэдээллийг АЧХШТ-нөөс үзнэ үү.
АМ02	Тоос, нарийн ширхэгт тоосонцор	Нийт умбуур бодис	Тоосжилт хэмжих багаж. Тоосны жин, найрлага дахь металлын шинжилгээ	Тогтсон хугацаанд	Суурь болон хяналтын байнгын цэгүүд, тоос үүсгэдэг газрууд зэрэг өөр өөр байршлуудад	Байршлын тухай дэлгэрэнгүй мэдээллийг АЧХШТ-нөөс үзнэ үү.
АМ03	Нарийн ширхэгт тоосонцор	PM ₁₀ PM _{2.5}	Агаарын чанарын суурин станцууд Тоосны хяналтын DustTrak 8533 багаж	Байнга Тогтсон хугацаанд	Суурь болон мониторингийнбайнгын цэгүүд, тоос үүсгэдэг газрууд зэрэг өөр өөр байршлуудад	Байршлын тухай дэлгэрэнгүй мэдээллийг АЧХШТ-нөөс үзнэ үү.
АМ04	Агаар бохирдуулагч хий	CO, CO ₂ , CH ₄ , NO ₂ , SO ₂ , NH ₃ ,	Dragger Хам 5000 багаж	Тогтсон хугацаанд	Өөр өөр байршлуудад	Давтамж, байршлын тухай дэлгэрэнгүй мэдээллийг АЧХШТ-нөөс үзнэ үү.
АМ05	Яндангаар гарах хийн хаягдал	O ₂ , CO, NO _x , SO ₂ , PM (үнс/тоос)	Testo 350 XL хийн анализатор (Уурын зуух, Дулааны төв станц.) <i>Тайлбар: нарийвчилсан мэдээллийг Агаарын чанарын мониторингийн төлөвлөгөөний хавсралт G-д харуулав.</i>	Дулааны төв станцад сар бүр Ханбумбат уурын зууханд – Зуух ажиллаж байх үед сар бүр	Дулааны төв станц Ханбумбат дах нүүрсэн галлагаатай уурын зуух	Дулааны төв станцын 130мВт өргөтгөлийн ажлын хүрээнд янданд байнгын хэмжилтийн систем суурилуулна.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

8 СУРГАЛТ

8.1 Ерөнхий тойм

Бүх сургалтын агуулгыг танилцуулга сургалт (аюулгүй ажиллагааны танилцуулах сургалт)-ын хэсэг болгон оруулж өгсөн ба шаардлагатай тохиолдолд ажлын байрнаас шалтгаалах нэмэлт сургалтуудыг явуулдаг.

8.2 Танилцуулах сургалт

Оюу толгой төслийн талбай дээр ажиллаж байгаа гол болон бүх гэрээт компанийн ажилчдад ерөнхий танилцуулга болон төслийн талбайн танилцуулах сургалт, байгаль орчны талаар ойлголт өгөх сургалтанд хамруулна.

8.3 Ажлын байранд хамаарах сургалт

Тус Удирдлагын төлөвлөгөөг хариуцсан эсхүл түүний нөлөөлөлд өртөх албан тушаалтнуудад тусгайлсан сургалт явуулна.

8.4 Сургалтын бусад шаардлага

Тоосжилт хянах үйл ажиллагааг хариуцаж ажилладаг Оюутолгой компанийн болон гэрээт гүйцэтгэгчид 5-р хүснэгтэнд үзүүлсэн нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний талаарх ажлын байрны сургалтад хамрагдана.

Хүнд машин механизмын операторууд, газар хөндөх болон барилгын үйл ажиллагаа, газар ашиглах зөвшөөрлийн өргөдөл гаргахад оролцогч гол ажилчид мөн тусгай сургалтанд хамрагдана.

Хүснэгт 4-т заасан холбогдох шаардлагуудын биелэлтийг хангах зорилгоор дизель цахилгаан үүсгүүр, нүүрсэн галлагаат уурын зуух, хог хаягдал шатаах зуухны ажилчдыг мэргэжлийн сургалтад хамруулна.

Байгаль орчны удирдлагын талаарх ерөнхий сургалт нь бүх ажилчид хамрагддаг танилцуулга сургалтын агуулгад орсон байна.

Дизель генератор, дулааны төв станцын операторуудад хүснэгт 4-д үзүүлсэн шаардлагуудыг хангахын тулд тусгай сургалтаар хангана.

Байгаль орчны удирдлагын ерөнхий чиг баримжааг бүх ажилчдад ордог танилцуулах сургалтанд багтаан түгээнэ.

9 АУДИТ, ТАЙЛАГНАЛ

9.1 Дотоод аудит

Өдөр тутмын үзлэг шалгалтыг тухайн үйл ажиллагааны салбарын ЭМААБОАБОН хариуцсан ахлах ажилтан/ахлах мэргэжилтэн ЭМААБОАБОН-ийн чиглэлээр гүйцэтгэнэ.

Эдгээр хяналт шалгалтаар илэрсэн аливаа зөрчлийг зөрчлийн удирдлагын системд бүртгэж оруулна (14-р элемент).

Хуулийн нийцтэй байдал нь элемент 16-Гүйцэтгэлийн үнэлгээ, аудитийн дагуу Дотоодын жилийн аудитын хөтөлбөрийн дагуу шалгагддаг.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-ПЛН-0001-М	Хувилбар: 2.0

Эдгээр хяналт шалгалтаар илэрсэн аливаа осол зөрчил, үл тохирол болон агаарын чанарын хяналтын үр дүнг Байгаль орчны БОНМТ-ний баримтанд тодорхойлогдсон Оюу толгойн ЭМААБО-ны Удирдлагын системийн шаардлагын дагуу бүртгэгдэнэ.

9.2 Гадаад аудит

Рио Тинто корпорацийн ЭМААБО бизнесийн нийцэмжтэй байдлын аудитын хөтөлбөр болон төслийн зээлдэгчид нь энэ төлөвлөгөөний нийцэмжтэй байдалд тодорхой хугацааны давтамжтайгаар үнэлгээ хийж байна.

9.3 Гүйцэтгэлийн тайлан

Аудит, үзлэг шалгалт, осол зөрчлийн бүртгэл нь Элемент-8 Баримт бичиг ба баримт бичгийн хяналт болон Элемент-15 Тоо мэдээллийн бүртгэлийн Удирдлагын дагуу зохицуулагдана.

Рио Тинто Бизнес солушин программ нь дотоод болон гадаад аудитаар илэрсэн үл нийцтэй байдал болон холбогдох арга хэмжээ мөн Зөрчил болон холбогдох судалгаа, арга хэмжээг бүртгэдэг.

10 БАРИМТ БИЧГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Файлын нэр	ОТ-10-Е12-ПЛН-0001-М- Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө
Тодорхойлолт	Агаарт ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө
Эхийг зохиогч	Газар ба Мониторингийн баг
Үүсгэсэн огноо	2013.09.01
Баталсан албан тушаалтан	Марк Слэйтер, ЭМААБО хэлтсийн Ерөнхий менежер
Баталсан огноо	2013.09.01
Өөрчлөлтийг бүртгэх дугаар	#

Эрсдлийн зэрэглэл	Үнэлгээ хийсэн огноо	Үнэлгээ хийсэн албан тушаалтан	Хянах хугацаа	Дараагийн хянах огноо
Дунд	2013.09.01	Лувсангийн Цэцэгсүрэн, Байгаль орчны мэргэжилтэн	2 жил бүр	2020.01.15

Хувилбар	Хянан засварласан огноо	Зохиогч	Баталсан	Хянан засварласан тэмдэглэл
1.0	2013.09.01	Газар ба Хяналт шинжилгээний баг	Марк Слэйтер, ЭМААБО хэлтэсийн Ерөнхий менежер	Баталсан хувилбар.
1.1	2013.11.23	Л.Мөнхцацрал	Марк Слэйтер, ЭМААБО хэлтэсийн Ерөнхий менежер	Баримт бичгийн дугаарлалтыг засч, баримт бичгийг хянав.
1.2	2015.07.10	Л.Цэцэгсүрэн Х.Дэннис Д.Махоний	Кэрри Эдвардс ЭМААБОАБОН-ийн Ерөнхий менежер	Өөрчлөлт оруулсан тэмдэглэл 2015-11 РТ-гийн шинэчлэгдсэн стандартад нийцүүлэх

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

				<p>зорилгоор тогтмол хянан шинэчлэв. Үүрэг хариуцлагыг нэмж, РТ-ийн Байгаль орчны шинэ стандартын дагуу мэдээллийг шинэчлэв, Төслийн зээлдүүлэгчийн зөвшөөрсөн Өөрчлөлтийн удирдлагын дагуу хаягдал шатаах зуухны хийн хаягдал дах диоксин, фураныг хянах шаардлагыг хасав, АQ01-ийн тодорхойлолтод үл-нийцлийг арилгах гэсэн хэсгийг нэмж оруулан, хийн хаягдлыг турших байршлыг шинэчлэв:</p>
1.3	2017.08.01	Марк Ньюби	ЭМААБОАБОН-ийн Ерөнхий менежер	<p>Агаарын чанарын төслийн стандартыг Монгол улсын агаарын чанарын стандартад (2016) хийгдсэн өөрчлөлтийг тусган шинэчлэсэн. Дулааны төв станцын ялгаруулагч бодисын төслийн стандарт дахь Монгол улс, ОУСК, ЕХ-ны стандартуудын тухай хэлэлцүүлэг болон тодорхойлолтуудыг нэмсэн. Дулааны төв станцад суурилуулах яндангийн утааны байнгын хэмжилтийн системийн талаар мэдээлэл нэмэв.</p>
2.0	2018.03.16	Лувсангийн Цэцэгсүрэн, Байгаль орчны мэргэжилтэн Буянтогтохын Ууганбаяр, Байгаль орчны ахлах мэргэжилтэн	Марри Сваррипа ЭМААБОАБОН-ийн Ерөнхий менежер	<p>Бусад удирдлагын төлөвлөгөөнүүдтэй давхцах нь, гол холбогдогч талууд, тоос үүсгэх ажлууд зэрэг дэд хэсгүүдийг шинэчлэж найруулав. Монгол улсын стандартуудын жагсаалтанд MNS 5043:2016-г нэмэв. Мөн холбогдох стандартын зөвшөөрөгдөх</p>

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е12-PLN-0001-М	Хувилбар: 2.0

				хэмжээнүүдэд гарч буй өөрчлөлтүүдийг тусгав. Тус бичиг баримтын бүх хэсгээс шатаах зуухны талаарх мэдээллийг бүрэн хасав. Хүснэгт 5-д үзүүлсэн үүрэг хариуцлага хэсэгт шинэчлэлт хийв. Агаарын чанарын гүйцэтгэлийн үзүүлэлт дэх AQ KPI01-г “Үндэсний болон хууль эрхзүйн үл нийцэл” гэж өөрчлөв. AQ KPI02 –н жилд тохиолдох тохиолдлын босго утгыг шинэчлэв.
--	--	--	--	---